

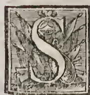
DEO OPTIMO MAXIMO
UNI ET TRINO,
VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono,

QUÆSTIO MEDICO-CHIRURGICA,
QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS manè diſcutienda in Scholis Medicorum, die Jovis decimâ-Octavâ Martii anni M. DCC. XXXIV.

M. FRANCISCO MERY,
Chirurgiæ Profeſſore deſignato, Doctore Medico, Præſide. autore.

An tenuium Inteſtinorum Vulnus lethale?

I.

SCELERIS purus homo fortunatam hanc annorum decurrebat ſeriem, quam nec fœdabat hiems gelida, nec torrida torquebat æſtas: res non erat labore duro parta, ſed prodigus ager, munificentiſſimi Creatoris bonitate, parabat ſine arte menſam; aëre puro dies lucebant ſereni, noxque ſoluta curis breves ſpargebat umbras: torus erat pudicus, non triſtis; dabat leges prudens ſimplicitas, mens erat quieta, & ſalubre corpus viribus fruebatur ingenuis: non ſidere maligno dira ſæviebat morborum cohors, nec ſupremum diem, criminis vectigal, horrebat juventus virilis neſcia vulnerum. At ex quo ingrata gens, omne auſa ſcelus, ſupremæ Majeſtati æqualem ſe

credere non horruit, fatale illud, *Morieris*, juravit Omnipotens. Jam jam ultione justâ irati numinis persequente sontes, quàm subitò (horrendum dictu) totius naturæ mutata facies! Aut igneus æstuat aër, aut gelido quassatâ frigore torpent membra: incultum segetem recusat tellus, solertique versatum manu pestiferum sæpiùs depromit gramen. Terra, Pontus, Aër, quidquid tandem in humanæ gentis commodum salutemque dederat summus Opifex, furoris divini nunc Minister, maledictique obsignatum caractere, hominem undique ineluctabili vulnerat telo. Homò ipse profundioribus jam tenebris obcœcatâ mente, hominis adest hostis infensissimus. Ruit in pejus, huncque fallacibus inhonestæ voluptatis raptum illecebris, morbos mortemque appetere quis non crederet? De homine actum erat, nisi Medicinam creasset Altissimus & Medicum, qui nunc prudenti consilio morborum furores debellaret peritus, nunc doctâ manu & solerti, presens vulneribus ferret auxilium. At quàm tristis heu! nimiùm docet temporum series Arte doctâ nonnunquam plus valere malum, & sæpiùs exstare vulnera, quæ brevi sequitur mors ineluctabilis. Sic Hippocrates * tenuium intestinorum Vulnus lethale pronuntiat. Caveas tamen nè te incautum hujuscemodi vulneribus medicas afferre manus pigeat, quorum medelæ non obstat nec structura partium, nec repetita pluries experientia felix.

* *Aph.* XVIII. *sect.* 6.

I I.

A Piloro ad anum unicus propriè in conspectum venit canalis, mille inflexus circumvolutionibus reflexusque, qui Intestinorum nomine designatur: hæc intestina, pro volumine diverso diversâque densitate, in Tenuia distinguntur & Crassa, quæ quidem cùm texturâ & compositione intrà se discrepent, utraque triplici nomine partiri placuit Authoribus. Tenuibus ergò assignantur *Duodenum*, *Jejunum*, & *Ileum*, per crassa verò *Cœcum* intelligas, *Colon*, & *Rectum*. De crassis silemus ad propositum non pertinentibus quædam de tenuibus delibaturi. Quadruplici tunicâ constat quodlibet intestinum, quintuplici, si tunicam Ruischii Cellulosam admittere placet. Prima & exterior à Peritoneo producta Communis nuncupatur: stamine celluloso armatur intùs quod Cellulosam Ruischii efformat tunicam; hæc Mesenterio continua est facilèque in pinguibus animalibus detegitur flatu, pinguedine referta. Secunda Carnea est sive Musculosa, duplici conflatur fibrarum ordine. Hic externus, internus ille. Uterque licet sibi invicem ita strictè annectatur,

ut vix ſeparari valeat, diverſam tamen obtinet texturam; externus longitudinalis conſpicitur & gracilis, internus craſſior, quaſi totidem circuli ſegmenta, totum inteſtini canalem tranſversè peragit. Sub nomine Nerveæ noſcitur tertia, aſperſa glandulis, vaſculis conſpicua, cellulisque inſtructa pluribus; majori cæteris donatur amplitudine, unde apparent rugæ, & valvulæ naſcuntur. Quarta tandem ſive interior vocatur villoſa: Mollioris eſt ſubſtantiæ, Nerveæ quâ fulcitur magnitudinem adæquat, variaſque ipſius ubique obducit cellulas. Vaſorum fines ſanguiferorum, lacteorumque principia ſuſtinet; Hinc examine facto accuratiori cribrum meritò diceres. Hæc de omni inteſtino: Quædam nunc de quolibet inteſtino tenui obſervare juvat.

III.

DUODENUM, à longitudine duodecim quaſi digitorum, ſtatim atque à Piloro ortum traxit, retrorſum primo & obliquè deſcendendo paululùm incurvatur; poſteà versùs Renem dextrum ſecundâ, ut ita loquar, flectitur curvaturâ: Renali tandem arteriâ venâque renali & cavâ ſalutatis, ſenſim ſine ſenſu ante aortam extremaſque dorſi vertebras à dextrâ ad ſiniſtram aſcendendo, novo flexu, qui ut extrema pars duodeni haberi poteſt, ſiniſtrum versùs renem excurrit obliquè. Tribus vel quatuor circiter à Piloro digitis, prominente uno hiatu, cholidochi pancreaticique ductûs oſcula recipit. Muſculoſam duodeni tunicam cæteris multò craſſiorem aſpicias. A Nerveâ ejuſdem inteſtini villosâque tunicis plurimæ naſcuntur plicaturæ, quas valvularum Conniventium inſigniunt nomine. In principio duodeni valvulæ apparent nullæ, complures in progreſſu. Arteriam à cœliacâ ſibi propriam vindicat Duodenum. Jejunum, quod ſæpe vacuum conſpicitur, ab ultimâ proficiſcitur Duodeni curvaturâ. Hinc à ſiniſtrâ ad dextram paululùm deflexum, circumvolutionibus variis ſuperiorem regionis umbilicalis partem potiſſimùm occupat. Tunicæ Jejuni eâdem ferè pollent texturâ ac Duodeni, ſed craſsâ minùs. Valvulis præſtat Conniventibus, quæ latitudine & numero plures, à ſe invicem nullatenùs ferè recedunt. Quâ autem arte certò innoteſcere valeat Jejuni finis & principium Ilei, res ſat obſcura: à colore hîc intenſo magis, illic minus, diſcrimen illud emanare cenſent alii; Alii à Valvularum obliteratione repetunt. Rectiùs, ni fallor, ſi Jejuno Ileoque in quinque partes æqualiter partitis, duas tribueris Jejuno, tres Ileo conceſſeris. Ileum infra umbili-

calem regionem juxta offa Ilei fitum imprimis animadvertitur : Jejuni circumvolutiones à lateribus & inferiori parte ita obvolvit Ileum, ut à finiftrâ ad dextram per hypogaftrium ferpens, ibi Renem dextrum paulifper infra definat, valvulâque præftanti, quam valvulam Coli Bauhini appellare placuit, novo veluti Piloro craffis annectatur inteftinis. Tenuium inteftinorum fubftantiam vafa perreptant numero copiofiffima : arterias fuppeditat Mefaraica fuperior, ad Hepar & Portam abeunt venæ; Pari vago & Intercoftali debentur nervi, lacteis luxuriant infuper lymphaticifvè. Ea funt quæ in hujufcemodi inteftinorum fpecie obfervanda potiffimùm veniunt, in quorum vulneribus triftem, heu! quotidie fucceffum fortitur Chirurgia vel peritior. Nulla-ne ergò remanet fpes? trucique vultu, vulnerato femel crudelis femper mors prænuntianda? abfit. Horrendum, ingens licèt immineat periculum, macte animo, laboremque non recufes pavidus. Tenuium inteftinorum vulneris medelæ nec repugnat partium conditio, nec experientia reluctatur.

I V.

VULNERIS nomen latiori acceptum fignificatione ad quamcumque partium corporis disjunctionem folutionemvè continui defignandam ufurpatur : Apud Medicos tamen invaluit ufus hanc duntaxat folutionem continui titulo vulneris infignire, quæ in partibus corporis mollibus, non ab omni indifcriminatìm folvente caufâ, fed à corporibus duris & gravibus, quocumque inflictis modo applicatifve ortum duceret; Hinc violata partium mollium unio, quæ à clandeftinis fluidorum intra corpus vel genitorum, vel accedentium ab extra ictibus manat, vulnus propriè non eft, fed Ulcus appellabitur : cùm autem vulnera non à diverfis folùm corporum à quibus infliguntur fuperficiebus diverfas obtineant formas, fed tùm naturâ & numero partium vulneratarum, tùm fymptomatum, quæ vulnera concomitantur, majori vel minori ferocitate differant plurimum; Principes idcircò quædam ftatutæ funt vulnerum differentiæ. Vel ergò impactum corpus acie aut acumine inftructum reperitur, cedendoque aut pungendo partium unionem frangit; vel nec acumine præditum, nec acie, mole fimplici ac forti motu contundendo, partes fecundum fufceptam motûs lineam à vicinarum contactu removet. Si primum, vulnus dixeris Incifionem aut Puncturam. Si pofterum, Contufionem appellaveris. Et iterum vulnus aut cutem tantùm extimam aperit, penetratve

profundiùs, nulla tamen ab eo inductâ carnium deperditione, non aperturâ majoris momenti vaſorum illatâ, nullo ingruente gravi ſymptomate, & ſimplex nuncupatur; aut carnis ſubjectæ non mediocris adeſt jactura, vas plurimi ponderis reſecatum, vulneratus tendo, dolor ſævit, longè latèque ſerpit inflammatio, & Compoſitum nominatur. Tenuium inteſtinorum vulnus hìc loci latiori acceptum ſignificatione fatemur ultrò, & per hujuſcemodi vulnus quamlibet tenuium inteſtinorum continui ſolutionem intelligimus, quæcumque ſit unionis violatæ cauſæ: Oriatur ergò ab externo corpore gravi impetu vibrato, à tacitis fluidorum intrà corpus latenter agentium ictibus trahat originem, proficiſcatur tandem ab imperitâ Chirurgi manu, ut in variis, quas diverſæ poſtulant Herniarum ſpecies, operationibus, *Bubonocele* præſertim, accidit ſæpiùs, hanc ſolutionem continui, ſive ſit ſimplex ſive compoſita, vulnus appellare placet cujus medelæ non repugnat partium natura. Abſit negare velimus à tenuium inteſtinorum vulneribus compoſitis præſertim periculum imminere & quidem præſentiſſimum. Nonne etenim vulneratis tenuibus inteſtinis, bilis cum ſucco chyloſo in cavitatem abdominis partim depluens, corruptionem partibus contentis importat? Ignoratur-ne hæc inteſtina motu gaudere *periſtaltico* fortiori, læſaque, contenta tantò vehementiùs extrà cavitatem protrudere? quis neſcit ab eorum læſione inflammationes ſuboriri ſæpiùs, ſpaſmos, convulſiones? compertum tandem nonne eſt tria hæc inteſtina, utpotè minùs muſculoſa, difficiliùs coaleſcere? Quid inde? vulnus erit periculi plenum, non lethale. Manum ſemper operi admoveat Chirurgus. De educendis peregrinis quibuſlibet corporibus vulneri infixis ſollicitus primò, partes diviſas, ſi externè promineant, ſuo loco reponat. Partium labra ad intimum, quantùm patietur ſubſtantiæ jactura, urgeat contactum, roborantibus modò, putrefactionemque arcentibus remediis utatur prudens, modò, prout poſtulaverit temporum opportunitas, lenientibus demulcentibuſque ſpaſmos aſtringentia miſceat & conſolidantia. Venæſectionibus ſæpiùs repetitis compeſcatur inflammatio, tenuiſſima diœta & fame, ut ita loquar, emaciandus æger, ne major fæcum proventus adveniens, & unionem prohibeat & augeat ſymptomata. Sic ſæpiùs vel in magnis etiam vulneribus muſcularium ope fibrarum coaleſcent partes, vel ſi majus ſit ſubſtantiæ diſpendium, » quod carnis deeſt partibus, »(ut ait Magiſter in arte Medica magnus *Hecquetus* * noſter) ex » partium viciniâ ſupplętur, quæ ſuas partibus vulneratis mutuando

* *Comment. in Hipp. ſect.* 6. *Aph.* XVIII.

» applicandoque carnes, gluten commodant, mutuoque adhæsu » concesso, cicatrici tempus suppeditant, modum, materiem, in- » strumentum ». Nec ab opere deterreat Chirurgum materia è vulnere depluens, Musculosarum tenuitas fibrarum, Nervearum numerus, motusque partium unioni resistens. Nonne vesica motu donatur & quidem plurimo, salibus urinæ potentissimis alluitur indesinenter, totaque Membranacea ferè & Nervea conspicitur. Quàm tamen graviter erraverunt, qui ipsius corporis & fundi vulnera lethalia decantabant, sat superque demonstravit, tam felici successu in operatione Lithotomiæ per Altum apparatum, in fundum vesicæ, larga sæpius à peritissimo Doctore Douglas incisio peracta. Mutatâ parte de Intestinorum vulneribus res narratur. Sed tenuium Intestinorum vulneris medelæ non obstare partium texturam, tutissimus est demonstrandi modus, testem appellemus experientiam.

V.

DUOBUS circiter ab hinc annis in mulierem septuagenariam, orbatam visu infirmâque admodùm gaudentem valetudine, celebrata est *Bubonocceles* operatio. Màle affectum erat intestinum tenue *Gangrenâ*que suspectum. Lotum illud calido vino spirituque vini irroratum, in abdominis canitatem reponitur. Quæ gravissima intestini strangulationem comitata fuerant symptomata, post operationem subitò remiserunt. Horâ ab operatione unâ laxata est alvus; Per novem dies, nullo exasperante febrili motu, tranquilla remansit ægrotans: At die decimo excrementa per vulnus erupêre biliosa. Materia erat & adeò luxurians, ut totus omnino fœdatus est lectus, & acris ita, ut extimâ cute abdomen & crura spoliaverit. Per sex vel septem hebdomadas per vulnus prodierunt fœces; At duobus circiter mensibus exactis, consolidatum est vulnus, hodieque sat firmâ fruitur valetudine mulier. Vigenti jam elapsi sunt anni ex quo eâdem operatione tentata est mulier vetula. Ipso tempore operationis, diebusque primis sequentibus, quæ in operatione relatâ modò acta diximus, sunt pariter observata. At septimo manè, lintea cujuslibet generis materiâ stercorali & biliosâ contaminata invenit Chirurgus. His è vulnere extractis, materia ejusdem naturæ, quantitate notabili, cum impetu prosiliit foràs. Diebus quindecim absquè ullâ sensibili mutatione idem permansit status: Tunc solidiorem adepta sunt consistentiam excrementa. Die vigesimo per Anum determinata sunt paululùm, vividiorique donatum

colore apparuit vulnus. Vigeſimo-octavo tandem, nullâ jam per vulnus prodeunte materiâ, octo dierum ſpatio, ita felici obductum eſt cicatrice, ut optimè convaluerit mulier. Nonne per omnes Belgicæ-regiæ civitates famoſus fuit circulator ille, qui ut facilius ſtrangulationi inteſtinorum in Herniis ſuccurreret, largâ inciſione ſecabat inteſtinum, illudque contentis per aperturam vacuatum in abdomen reponebat. Audaci hujuſcemodi methodo & temerariæ inſiſtendum licet non ſit, cùm in pluribus tamen felicem habuerit exitum, tenuium inteſtinorum vulnus lethale non affirmandum demonſtrat evidenter. Nec reponat aliquis nos in referendis curationibus, à nobis duntaxat cognitis, totos incumbere. Authores, & quidem melioris notæ adire non pigeat, *Seidelium*, *Hollerium*, *Gemmam*; felices pariter expertos fuiſſe ſucceſſus comperiemus. « Cuidam (inquit *Hollerius*) perforatus venter acuto » enſe, inteſtina tenuia vulnerata & pars craſſorum. Exierunt in- » teſtina per vulnus & ſtercus: deſperatus erat à Medicis, ſed longâ » curâ convaluit. Sic ſuam aperit mentem *Gemma*. « Vidi qui- » bus inteſtinorum portiones ſatis effatu dignæ, tum per abceſſus » tum per vulnera ſunt ablatæ, & tamen vivunt, unamque in re- » bus deſperatiſſimis divinæ bonitatis & fortitudinis gratiam pro- » fitentur: aſſertioni tandem noſtræ metam imponet atque coro- » nidem *Seidelius*. Sic loquitur. Pertuſo perſectovè tenui quopiam » inteſtino lethale eſt, inquit *Hippocrates* Aph. 18. Sect. 6. Huic » aphoriſmo planè adverſum ac repugnantem caſum paucis ante » annis obſervavi in cive quodam Gryphſwaldenſi ſexagenario, » cui cum diebus tribus continuis alvus obſtricta eſſet & vehemen- » tiſſimis circa umbilicum doloribus infeſtaretur; potionem pur- » gantem exhibui, quâ primâ vice nec alvum depoſuit, nec do- » lores quicquàm remiſerunt. Eâdem verò, tribus diebus exactis, » repetitâ, & alvus laxata eſt, & dolore ſublato, tumor quidam in » Epigaſtrio circa inguen dextrum erupit. Tonſor ad eum voca- » tus, tumorem convenientibus remediis maturatum ſcalpello ape- » ruit, ex quo pus ſanguini permixtum effluxit. Octavo die poſt aper- » tionem tumoris, cum ulceri medicamenta mundificantia & de- » tergentia linamento excepta admoveret, potus, unâ horâ poſt- » quàm ab ægro aſſumptus eſſet, per vulnus emanare cœpit tanto » impetu, ut ſimul linamentum è vulnere propelleret. Sequenti- » bus diebus etiam panis, caro, & reliqui ſolidiores cibi, aliquo » modo alterati per idem vulnus effluxerunt. Hâc re territus æger » jam planè de ſalute ſuâ actum eſſe cenſuit. Cum verò aliquot

Vide Schenkii Obſ. Med. L. 3. de Vuln. inteſt.

» diebus potione ex radicibus & herbis quibuſdam conſtringenti-
» bus ac conſolidantibus præparatâ uteretur, & vulneri exteriùs
» ſarcotica adhiberentur, primo cibus, deinde etiam potus paula-
» tim ſubſtitit, ac vulnus intrà ſex ſeptimanas integrè ac perfectè
» ſanatum eſt. » At, objiciet aliquis, Quot tamen vulneratis ſemel tenuibus inteſtinis, morte præcipiti rapiuntur quotidie? illud fatemur iterum atque iterum. Hinc tenuium Inteſtinorum vulnus periculi ſemper & aleæ plenum. Sed etiamſi unus duntaxat nobis ſuppeteret caſus conſtans felixque, in quo vulnus tenuium Inteſtinorum medelam admiſiſſet, concludere meritò poſſemus. Ergò curationi vulnerum tenuium inteſtinorum nec textura partium repugnat, nec reluctatur experientia.

Ergò tenuium Inteſtinorum Vulnus non lethale.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Deſiderius - Claudius Fremont.	*M. Joannes - Baptiſta Du Bois, Sereniſſimæ Principis primæ Dotariæ de Conty Medicus, & Profeſſor Regius.*	*M. Claudius du Cerf.*
M. Bernardus de Juſſieu, Regiæ Scientiarum Academiæ, Regiæque Societatis Londinenſis Socius, & in Horto Regio Botanices Prodemonſtrator.	*M. Guillelmus - Joſephus de l'Eſpine.*	*M. Claudius Vergne.*
M. Franciſcus Mery, Chirurgiæ Profeſſor deſignatus & Actûs Præſes.	*M. Ludovicus-Hyeronimus Coſnier.*	*M. Jacobus-Benignus Winſlow, Regiæ Scientiarum Academiæ, Societatiſque Regiæ Berolinenſis Socius, Teutonicæ Linguæ Regius Interpres.*

Proponebat Pariſiis ADRIANUS MALAVAL, Pariſinus, Baccalaureus Medicus, A. R. S. H. 1734.
à ſextâ ad meridiem.

Typis QUILLAU, Univerſitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1734.